

Bir Sorunun Cevabı

Soru: *Pakistan Hükümeti, 15 Şubat 2009'da, Pakistan Talibanı destekçileri ve Tatbiku's Şerîa el-Muhammediye Cemaati ile bir anlaşmaya vardığını açıkladı. Anlaşma maddeleri, Svat Vadisi bölgesinde İslâm'da ukûbat nizâmının tatbik edilmesini içermiş ve Taliban hareketi de ateşkes ilan etmiştir... Zîra Taliban Hareketi Resmî Sözcüsü Muslim Hân şöyle demiştir: "Taliban Hareketi, iyi niyet gösterisinde bulunmak için tek taraflı ateşkes ilan etmiştir. Dolayısıyla savaşçılarımız, Pakistan güvenlik adamlarına ve hükümet kurumlarına saldırmayacaktır." Ancak o, savaşçıların mevzilerinde kalmaya devam edeceklerini ve uğrayacakları herhangi bir saldırı karşısında kendilerini müdafaa edeceklerini de eklemiştir. Anlaşma, dâhili ve hârici olmak üzere birçok eleştirilere yol açmıştır.*

O halde bu anlaşmanın arka planında ne vardır? Svat Vadisi'nde barışı sağlayacak mıdır?

Cevap: Tatbiku's Şerîa el-Muhammediye Cemaati'nin, Hükümet ile Svat Vadisi'nde yaptığı bu anlaşmanın ilk kez yapılan bir anlaşma olmadığına dikkat çekilmesi kaçınılmazdır. Zîra iki taraf arasında 1994, 1999 ve 2007 yıllarında da bu anlaşmaya benzer anlaşmalar imzalanmıştır. Ancak bu anlaşmalar, uzun ömürlü olmamış, her defasında Pakistan Hükümeti, bu anlaşmaları kendi özel maksatları için kullanmış ve bu defa da Hükümet'in bu anlaşmaya bağlı kalma niyetinde olduğu görünmemektedir. Râcih olan; Hükümetin, pek çok hedefe ulaşmak için bu anlaşmayı istismar edecek olmasıdır ki bunlardan bazıları şunlardır:

Birincisi: Pakistan ordusu, kabîleler bölgesindeki Taliban Hareketi, Beytullah Mesûd ve "Tahrîku Talibanı Pakistan" Cemaati ile savaşa girmişken aynı zamanda Svat'taki silahlı gruplarla çetin bir savaşa bulaşmak istememektedir. Yani bu anlaşma, başka yerlerde kullanılması amacıyla kendi saflarını dağıtması için Pakistan ordusunun önünde bir saha açacaktır.

İkincisi: Pakistan Hükümeti, bu anlaşma yoluyla Svat Talibanı ile el-Kaide yanlısı Taliban'ın saflarını parçalamayı hedeflemektedir. Nitekim Pakistan'ın Washington'daki Büyükelçisi Huseyin Hakkânî şöyle demiştir: "Bir taraftan el-Kaide ile Taliban silahlı gruplarının, diğer taraftan da şeriatın tatbiki için çalışan Svat'taki yerel hareketlerin saflarını parçalamaya çalışıyoruz. Bu da teröristlere karşı yerel sakinleri inkılâba, dolayısıyla da teröristlerin kuşatılmasına ve bitirilmesine sevk edecek ordu ile siyasî stratejinin realitesinin bir parçasıdır."

Üçüncüsü: En önemli hedef budur ki Amerika, ilkbaharda Afganistan'da bir saldırı planlamaktadır. Nitekim bu maksatla on yedi bin (17.000) ek asker göndermiştir ve bu ek takviye ile Afganistan'daki Amerikan kuvvetleri %40 oranında artacaktır. Bu ek kuvvetler, zırhlı "Stryker" araçları ile donanımlı sekiz bin (8.000) deniz piyadesi, dört bin (4.000) kara kuvvetleri ile beş bin (5.000) destek personelinden oluşmaktadır. Bu kuvvetler, Kâbil'i kuşatan bölgelerdeki işgalin pençesini güçlendirmek ve başkenti kuşatarak sarmalayan yolları korumak amacıyla -genellikle yaz ayında tırmanan- muharip operasyonlarda kullanılacaktır. Bunların da ötesinde 2009 Ağustosta yapılacak devlet başkanlığı seçim sürecinin güvenliği için Afganistan'ın Güneyindeki NATO kuvvetlerini desteklemek amacıyla kullanılacaktır.

Dördüncüsü: Afganistan'da istikrarı oluşturmaya yönelik Amerikan planına destek verilmesi içindir. Zîra Amerika, Pakistan ordusunu, Svat'taki silahlı gruplarla geçici anlaşma yapmaya sevk etmiştir ki böylece ordu, çabalarını kabîleler bölgesine yoğunlaştırsın. Bunun yanı sıra bu plan, Pakistan'ın hazır olmasını ve Hint sınırı ile meşgul olmamasını öngörmektedir. Bu nedenle Amerika, kendi dostu Pakistan Hükümeti'ne Hindistan'ı hoşnut etmesini, ardından da onunla olan gerilimi bitirmesini emreder etmez Hükümet, buna icabet ederek Başbakanın İçişleri

Danışmanı Rahmân Mâlik, Bombay olaylarında Pakistan'ın kısmen sorumlu olduğunu açıklamıştır. Pakistan Hükümeti'nin Bombay olaylarından kısmen sorumlu olduğunu açıklamasından birkaç gün önce de Amerikan yanlısı Hindistan'daki Baharatiya Cenata [BJP] Partisinden "Singh Modi", Pakistan ile gerilimi tırmandıran Kongre Partisine öfke kusmuştur. Zîra söz konusu partinin üyesi, Bombay olaylarında içsel faktöre yoğunlaşarak şöyle demiştir: *"Bombay olayları hakkında en ufak bilgi ve deneyime sahip olan Hindistan'daki hangi vatandaşa sorarsak soralım bize diyecektir ki bu olaylar, içeriden destek alınmamış olsaydı kesinlikle meydana gelmezdi."* Dolayısıyla Pakistan ve Cenata Partisi'ndeki her iki Amerikan ajanı da Zerdâri Hükümeti ile Kongre Partisi liderliğindeki Hindistan Hükümeti arasındaki gerilimin düşürülmesine katkıda bulunmuşlardır. Bu da Kongre Partisi'nin Pakistan'a yönelik askerî operasyon yönünde kullanacağı bir gerekçe üretememesinden dolayıdır. Tüm bunlar da Amerika'nın, kabîleler bölgesinde kendisi ile ortak askerî eylemler yapması için Pakistan ordusunu boşa çıkarmak amacıyla Pakistan-Hindistan sınırındaki gerilimi bertaraf etmek istemesinden dolayıdır!

Beşincisi: Svat Anlaşması hakkındaki çelişkili Amerikan açıklamalarına gelince; mülâhaza edilen odur ki anlaşmanın ilanı, "Holbrook'un" Pakistan'dan ayrılmasından sonra gelmiştir ve bunun Amerika'nın bilgisi dışında olduğu düşünülemez. Bunun yanı sıra Amerikan resmî yetkililer tarafından yapılan ilk açıklamalar, NATO ile İngiltere'nin açıklamalarının aksine anlaşmayı övücü açıklamalardır. Amerikan Dışişleri Bakanlığı Sözcü Yardımcısı "Gordon Duguid", Savunma Bakanlığı'ndaki Pakistan resmî yetkililerinin anlaşma hakkında belirttiklerini yineleyerek şöyle demiştir: *"İslâmî hukuk, Pakistan anayasasının bir parçasıdır. Dolayısıyla Pakistan dışındaki herhangi bir kimsenin, özellikle de bu kürsüde bulunan bir kimsenin bu meseleyi tartışması için bir gerekçe göremiyorum."* Gazetecilerden birinin, bunu Pakistan Hükümeti ile Taliban Hareketi arasındaki bir anlaşma olarak tanımlaması üzerine ise ona şöyle cevap vermiştir: *"Pakistan'da meydana gelen duruma yönelik tespitinizden emîn değilim. Bu nedenle bunu size açıklaması için sizi, Pakistan Hükümeti'ne havale ediyorum."* Bu açıklamalar, İslâmâbâd'daki İngiliz Yüksek Komiseri tarafından yapılan açıklamalarla çelişmektedir. Zîra o, şöyle demiştir: *"Bir önceki barış anlaşması, kapsamlı ve Svat sorununa yönelik kalıcı bir çözüm olmamıştır. Bu anlaşmanın da şiddeti sona erdireceğinden ve şiddetin artmasına yönelik geniş bir alan oluşturmayacağından emin olmalıyız."*

Altıncısı: Holbrook'un anlaşma hakkındaki sert açıklamalarına gelince; bundan kasıt bir taraftan NATO, Hindistan ve diğer ülkelerin ortaya koyduğu çekinceleri gidermektir. Diğer taraftan ise Washington'un, anlaşmanın maksadının aşılmasında şeklinde Pakistan ordusuna güçlü bir mesaj vermek istediğini göstermektir. Anlaşmanın maksadı ise, orada geçici bir sakinlik oluşturup Afganistan ile Pakistan-Afganistan sınırındaki Taliban ile savaşa intikal etmek, ardından da Svat'taki silahlı grupları bitirmektir. Çünkü Amerika, Hükümet'in kabîleler bölgesindeki silahlı gruplarla benzer bir anlaşma yaptığı 2006 yılının tekerrür etmesini kabullenmeyecektir. Nitekim o tarihte silahlı gruplar, kendilerini toparlamaya başlayarak Afganistan içerisinde silahlı saldırılarda bulunmuşlardır. Bu nedenle Pakistan ordusu, anlaşma imzalanmasına rağmen Svat Vadisi'ndeki kuvvetlerini çekmeyecektir.